

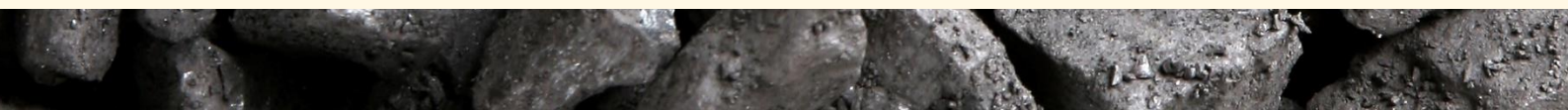

2015

KETENVERANTWOORDELIJKHEID VOOR STEENKOLEN IN NEDERLAND

Voortgangsrapport volgens convenant ten
aanzien van de verbeteringen in de steenkolenketen

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Samen aan de slag voor een veilige en verantwoorde steenkolenketen	5
Doel	5
Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkolenketen	5
Verplichtingen	6
Inzicht	6
In het kort	6
Naamsvermelding.....	6
Gezamenlijke inspanningen energiebedrijven	8
Inleiding	8
Bettercoal	9
Due diligence in het inkoopbeleid van steenkool voor gebruik in Nederland	10
Zicht op de effecten van activiteiten met betrekking tot de kolenketen	11
Tripartiet overleg.....	11
Bijdragen aan verbeteringen	12
Verantwoording over activiteiten	12
Audits bij steenkoolmijnen.....	13
Informatieverstrekking over convenant aan steenkolenleveranciers	14
Publicatie gezamenlijke lijst van alle mijnen of mijnregio's	15
Verificatie van gegevens gezamenlijke lijst van alle mijnen of mijnregio's	16
Klachten over een vermeende schending van de OESO-richtlijnen.....	16
Onderzoek naar werking klachtenmechanismen.....	17
Rapportage over inspanningen met betrekking tot convenant	17
Aandacht voor het gehele MVO-beleid.....	18

Individuele inspanningen	20
RWE	20
EPZ.....	22
NUON.....	23
E.ON.....	25
GDF SUEZ.....	26
Inspanningen overheid ter verbetering van de steenkolenketen	28
Problematiek in de steenkolenketen	28
Overheden aanspreken op verantwoordelijkheden in de steenkolenketen	28
Behoeftte aan samenwerking.....	29
Voluntary Principles on Security and Human Rights (VP's).....	29
Bettercoal	30
Europese samenwerking	30
Nationaal Contactpunt voor de OESO-richtlijnen	30
Verbeteren van de omstandigheden in de Colombiaanse steenkolenketen	31
Afkortingen	32
Verwijzingen	33

Voorwoord

“Steenkool. Het is geen populair product. Als we eerlijk zijn, moeten we er op termijn vanaf. Dat brengt natuurlijk weer eigen uitdagingen met zich mee, want vele mijnwerkers zijn afhankelijk van hun inkomsten uit steenkoolmijnen. En de grondstoffen voor andere energiebronnen, zoals windmolens en zonnepanelen, zijn ook niet altijd ‘schoon’. Dan heb ik het nog niet over de arbeidsomstandigheden in de productielanden van deze innovatieve producten. Of over de nadelen rond aardgas.

Zolang we gebruik maken van steenkool, is het van het grootste belang deze kolen op een verantwoorde wijze te winnen. Jaren geleden al werd dit thema opgebracht door maatschappelijke organisaties als ActionAid, Cordaid en PAX. Dit zorgde voor beweging bij de energiebedrijven.

Via de Dutch Coal Dialogue en het oprichten van het internationale initiatief Bettercoal, kwamen de energiebedrijven, minister Kamp en ik vorig jaar tot het tekenen van een convenant. Hierin staan afspraken over wat wij individueel en gezamenlijk zullen doen om de steenkoolketen meer verantwoord te maken. De Nederlandse overheid stimuleert bedrijven maatschappelijk verantwoord te ondernemen en helpt hen hier graag bij, zoals in het geval van de steenkoolketen.

Als afnemers van steenkool spelen Nederlandse bedrijven geen hoofdrol in het veranderen van de situatie rond steenkoolmijnen. Des te meer waardeer ik daarom hun inspanningen om misstanden te voorkomen of aan te pakken. De bedrijven maken gebruik van hun invloed op hun leveranciers. Het feit dat zij gezamenlijk optreden vergroot hun invloed: de slagkracht van bedrijven wordt groter wanneer zij als groep optreden. Zij zijn hiermee een voorbeeld voor andere sectoren.

Nu, een klein jaar na het tekenen van het convenant, ligt hier het eerste voortgangsverslag van de implementatie. De komende jaren moeten we gezamenlijk verder werken om onze afspraken verder na te komen. Ik heb hier veel vertrouwen in, want ook uit het verslag blijkt: de inzet is er, net als de serieuze betrokkenheid en de samenwerking met partners in de keten.

Dit verslag is een toelichting op onze acties, maar biedt ook een reflectiemoment. Tijdens de brede stakeholderbijeenkomst in december is er gelegenheid voor betrokkenen om te reageren op dit voortgangsverslag, vragen te stellen over acties voor de toekomst en ideeën te delen over initiatieven om de steenkoolketen te verbeteren. Ik hoop dat betrokkenen hier massaal aanwezig zullen zijn. Als energieproducenten en overheid kunnen we verandering teweeg brengen, maar de inzet van alle andere ketenpartners is nodig.”

Lilianne Ploumen

Minister voor Buitenlandse Handel
en Ontwikkelingssamenwerking

Samen aan de slag voor een veilige en verantwoorde steenkolenketen

Vorig jaar tekenden RWE, EPZ, Nuon, E.ON en GDF SUEZ een convenant met minister Ploumen en minister Kamp, waarin concrete afspraken zijn vastgelegd over de inspanningen van de Nederlandse overheid en de genoemde energiebedrijven die moeten leiden tot verbeteringen in de steenkolenketen. Bettercoal, het Europese initiatief gericht op verbeteringen in de steenkolenketen, speelt daarin een belangrijke rol.

Doel

Het doel voor de energiebedrijven en de overheid is het verbeteren van de sociale en milieuomstandigheden in de internationale steenkolenketen. Energiebedrijven geven invulling aan hun ketenverantwoordelijkheid op het vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen zoals geformuleerd in de OESO-richtlijnen. Dit doen zij in de landen van herkomst van de door de energiebedrijven in Nederland gebruikte steenkool om zo:

- Te voorkomen dat hun eigen activiteiten schadelijke gevolgen veroorzaken of daartoe bijdragen.
- Te trachten schadelijke gevolgen te voorkomen of te verminderen wanneer zij niet hebben bijgedragen aan dat effect, maar waar dat effect toch direct verbonden is aan hun activiteiten, producten of diensten via een zakelijke relatie.
- Zakenrelaties, met inbegrip van leveranciers en onderaannemers, te stimuleren de aanbevelingen van de OESO-richtlijnen toe te passen.

De overheid ondersteunt de energiebedrijven bij de invulling van hun ketenverantwoordelijkheid in de steenkolenketen. Waar zij belemmeringen ervaren kan de overheid van toegevoegde waarde zijn om deze belemmering te verminderen. De overheid draagt bij aan een klimaat waarin MVO gedijt en zoekt actief de dialoog met andere Europese overheden en overheden in steenkool exporterende landen met betrekking tot de in dit convenant genoemde activiteiten.

Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkolenketen

Op 17 november 2014 werd in Den Haag het Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkolenketen ondertekend door de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, mevrouw E.M.J. Ploumen en Minister van Economische Zaken, de heer H.G.J. Kamp en vijf energiebedrijven, te weten RWE Benelux holding BV, NV EPZ, NV Nuon Energy, E.ON Benelux NV en GDF SUEZ Energie Nederland NV.

Verplichtingen

Eén van de verplichtingen uit het Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkolenketen is dat energiebedrijven en overheid vanaf 2015 jaarlijks een geaggregeerd overzicht publiceren van hun inspanningen met betrekking tot de in het convenant genoemde activiteiten. De activiteiten van de energiebedrijven worden opgesomd in artikel 2 van het convenant. De activiteiten van de overheid zijn terug te vinden in artikel 4. Dit voortgangsrapport beschrijft de inspanning van de convenantpartijen per benoemde activiteit.

Inzicht

Dit voortgangsrapport geeft inzicht in de gezamenlijke acties en de verrichtingen van iedere partij afzonderlijk tussen november 2014 en augustus 2015. In deze periode is in goed onderling vertrouwen gewerkt aan de implementatie van het convenant en zijn er stappen gezet (gezamenlijk en individueel) om een verantwoorde steenkolenketen te realiseren. De inspanningen van alle partijen dragen bij aan een steenkolenketen met aandacht voor arbeidsomstandigheden, milieu en mensenrechten.

In het kort

Een beknopte samenvatting van de meest concrete acties;

- Bilaterale overleggen met Drummond (RWE) en Glencore (Nuon)
- Deelname van Cerrejon aan CSR Roundtable
- Oproep aan mijnbouwbedrijven om een constructieve bijdrage te leveren aan een verzoeningsdialoog (in directe dialoog met mijnbouwbedrijven tijdens de handelsmissie naar Colombia en via nieuwsbericht)
- Publicatie eerste voortgangsrapportage van Bettercoal

Naamsvermelding

- **RWE**
Daar waar in dit rapport RWE geschreven wordt, wordt verwezen naar RWE Benelux holding BV. Het moederbedrijf van RWE Benelux holding BV is RWE AG.
- **EPZ**
Daar waar in dit rapport EPZ geschreven wordt, wordt verwezen naar NV EPZ, Elektriciteits-Produktiemaatschappij Zuid-Nederland.
- **Nuon**
Daar waar in dit rapport Nuon geschreven wordt, wordt verwezen naar NV Nuon Energy. Het moederbedrijf van Nuon is Vattenfall AB.
- **E.ON**
Daar waar in dit rapport E.ON geschreven wordt, wordt verwezen naar E.ON Benelux NV. Het moederbedrijf van E.ON is E.ON SE.
- **GDF Suez**
Daar waar in dit rapport GDF SUEZ geschreven wordt, wordt verwezen naar GDF SUEZ Energie Nederland NV. Het moederbedrijf van GDF SUEZ Energie Nederland NV is ENGIE.

Gezamenlijke inspanningen energiebedrijven

Gezamenlijke inspanningen energiebedrijven ter verbetering van de steenkolenketen

Inleiding

Samen staan de energie producerende bedrijven in Nederland voor een maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering. Daarbij past vanzelfsprekend ook transparantie over de bedrijfsactiviteiten. De vraag om helderheid over de herkomst van brandstoffen, in dit geval steenkool, en het effect van de winning van deze brandstof op de omgeving nemen de energiebedrijven dan ook serieus.

Steenkool wordt over het algemeen betrokken van internationale mijnbouwbedrijven of ingekocht op de wereldhandelsmarkt voor brandstoffen. De Nederlandse energiebedrijven volgen bij de inkoop van steenkool op de wereldmarkt internationale standaarden, zoals de VN richtlijnen voor mensenrechten die zijn vastgelegd in de UN Global Compact. De energiebedrijven hebben de UN Global Compact ondertekend en hebben hun bedrijfsprocessen afgestemd op de OESO-richtlijnen. Criteria zoals het respecteren van mensenrechten en vakbondsvrijheid en het bestrijden van corruptie maken zodoende onderdeel uit van het inkoopbeleid.

Controlemechanismen

De producenten van energie in Nederland maken allen gebruik van controlemechanismen (Counter Party Risk Assessments) en/of gedragscodes die gelden voor de energieproducenten zelf én de wederpartijen waarmee zaken worden gedaan (zie ook onderdeel Individuele inspanningen per energiebedrijf). Mocht een wederpartij niet voldoen aan de gestelde criteria, dan wordt er actie ondernomen om hierin zo snel mogelijk aantoonbaar verandering te brengen. In het geval dat de energieproducenten via derden worden geconfronteerd met mogelijk onjuiste praktijken, zullen zij de daarvoor ingerichte controlemechanismen in werking stellen. Er wordt dan verder onderzoek ingesteld en indien noodzakelijk worden er gesprekken gevoerd en maatregelen ter verbetering voorgesteld.

Wereldmarkt

De energiebedrijven zijn zich bewust dat inzicht in de herkomst van steenkool niet in alle gevallen mogelijk is. Van kolen die niet rechtstreeks via een leverancier van mijnen worden betrokken, maar worden ingekocht op de wereldmarkt bestaan op dit moment geen waarborgen in de vorm van controlemechanismen binnen bilaterale relaties. Hier moet worden opgemerkt dat deze leveranciers veelal dezelfde leveranciers zijn voor de wereldmarkt. Deze handel is internationaal en afspraken daarover dienen dan ook op dit niveau te worden gemaakt.

Verantwoordelijkheden

In de keten van winning, levering en gebruik van kolen hebben de verschillende partijen hun eigen verantwoordelijkheid. Het is niet eenvoudig om als partij aan het eind van de keten verantwoordelijkheid voor de hele keten te nemen. De urgentie en noodzaak om een verantwoorde winning van steenkool te waarborgen wordt echter wel gevoeld door de bedrijven die het convenant hebben ondertekend.

Bettercoal

Bettercoal is een globale, non-profit organisatie die is opgezet door een groep van Europese energiebedrijven. De moederbedrijven van de energiebedrijven staan aan de wieg van Bettercoal. Bettercoal streeft naar een kolentoeleveringsketen die het milieu beschermt, de rechten van mensen respecteert en een positieve bijdrage levert aan het leven van de mijnwerkers en de gemeenschappen om deze mijnen heen. De missie van Bettercoal is het bevorderen van continue verbetering van ethische, sociale en milieuprestaties van kolenmijnen op basis van een gemeenschappelijke set van wereldwijd erkende principes, de Bettercoal Code.

De Bettercoal Code is na een intensief internationaal consultatieproces met kolenproducenten, vakbonden, sociale en milieuorganisaties, overheden en energiebedrijven tot stand gekomen. Deze code omvat ethische, sociale en milieuprincipes die van belang zijn voor kolenmijnen, zoals de arbeids- en leefomstandigheden van werknemers en de vrijheid van vakbonden.

Bettercoal controleert namens de energiebedrijven de prestaties van mijnbouwbedrijven. Dit wordt in eerste instantie gedaan door een veelomvattende vragenlijst (self-assessment). Op basis van de resultaten van de vragenlijst worden mijnbouwbedrijven geprioriteerd voor site-assessments. Een site-assessment bestaat uit een bezoek van onafhankelijke auditors aan het mijnbouwbedrijf en hun mijn(en).

Met de resultaten van de hierboven genoemde self- en site-assessment krijgen energiebedrijven inzicht in de ethische, sociale en milieupresentaties van hun leveranciers. Deze informatie wordt door de individuele energiebedrijven gebruikt in de individuele due diligence processen. Tegelijkertijd werken de energiebedrijven samen met Bettercoal en de mijnbouwbedrijven aan continue verbeteringen van de prestaties van de mijnbouwbedrijven.

Het aantal Bettercoal leden groeit. In het afgelopen jaar is opnieuw een aantal Nederlandse stakeholders lid geworden van Bettercoal.

Due diligence in het inkoopbeleid van steenkool voor gebruik in Nederland

Artikel 2.1 – “De Energiebedrijven voeren due diligence uit in hun inkoopbeleid van steenkool voor gebruik in Nederland. Zij brengen in beeld wat de huidige en potentiële effecten van de activiteiten van de energiebedrijven zijn op zaken die in de OESO-richtlijnen zijn genoemd. Bij deze effecten wordt gekeken naar de eigen bedrijfsvoering en de handelsketen(s) waarbij bedrijven geen informatie delen, markt beperken en andere vormen van concurrentie verminderen.”

De inkoop van steenkolen is een activiteit die plaatsvindt bij de moederbedrijven van de energiebedrijven. Zo verloopt de inkoop van RWE en EPZ via RWE AG, van Nuon via Vattenfall, van E.ON via moederbedrijf E.ON SE en van GDF SUEZ via ENGIE. Het due diligence beleid voor de steenkolen die worden gebruikt in Nederland is daarmee hetzelfde als voor alle steenkolen die worden gebruikt in alle andere centrales van de verschillende moederbedrijven.

In de beschrijving van de inspanningen van de individuele energiebedrijven wordt ook de due diligence van de energiebedrijven genoemd.

Begin 2015 formuleerden de energiebedrijven actiepunten met betrekking tot de uitvoering van het kolenconvenant. Een van de acties in het actieplan is dat de energiebedrijven een vergelijking uitvoeren van hun interne due diligence processen met de OECD Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains of Minerals from Conflict-Affected and High-Risk Areas. Hiervoor zijn in 2015 de eerste stappen gezet tot een vergelijking van de huidige en de gewenste situatie. De vervolgstappen worden in het actieplan voor het komende rapportagejaar opgenomen.

Om inzicht te krijgen in de prestaties van hun leveranciers en om deze prestaties te verbeteren maken de energiebedrijven gebruik van Bettercoal. Bettercoal controleert door middel van self- en site-assessment de ethische, sociale en milieupresentaties van mijnbouwbedrijven. Deze informatie wordt door de individuele energiebedrijven gebruikt in de individuele due diligence processen en beïnvloeden zo de inkoopprocessen (zie onderdeel Individuele inspanningen per energiebedrijf om te lezen of de bedrijven deze principes reeds hebben geïmplementeerd).

Zicht op de effecten van activiteiten met betrekking tot de kolenketen

De energiebedrijven geven inzicht in de effecten van hun activiteiten met betrekking tot de kolenketen op zaken die in de OESO-richtlijnen zijn genoemd. Dit doen zij vanuit hun participatie in Bettercoal door het uitvoeren van self- en site-assessments bij de leveranciers van steenkolen. De resultaten van deze assessments geven inzicht in de ethische, sociale en milieupresentaties van hun leveranciers. Deze informatie is onderdeel van het due diligence proces van de individuele energiebedrijven en beïnvloed zodoende het inkoopproces. Meer over de self- en site-assessments is te lezen in de paragraaf Audits bij steenkoolmijnen (artikel 2.4).

De energiebedrijven publiceren - individueel - jaarlijks rapporten die aandacht geven aan de activiteiten van het bedrijf in relatie tot de OESO-richtlijnen. Meer hierover is te vinden in de beschrijving van de individuele inspanningen van de energiebedrijven.

Tripartiet overleg

In de eerste helft van 2015 vond regelmatig tripartiet overleg plaats tussen energiebedrijven, overheid en maatschappelijk middenveld om hun respectievelijke acties te bespreken. Specifieke focus lag hierbij op Colombia. Het overleg vond dan ook plaats met de voorzitter en secretaris van het Colombia Platform, met PAX en Bureau Beleidsbeïnvloeding Ontwikkelingssamenwerking (BBO). Ook de actieplannen ter implementatie van het convenant werden binnen dit overleg afgestemd. Het maatschappelijk middenveld heeft geen eigen actieplan overlegd.

Het tripartiet overleg wordt voortgezet om onder meer de resultaten van de acties van de verschillende actoren te bespreken, te monitoren en mogelijke additionele stappen te identificeren en daar afspraken over te maken. Wel is door alle partijen aangegeven dat de frequentie van het overleg omlaag kon, omdat waar nodig de partijen elkaar inmiddels weten te vinden wanneer zaken besproken moeten worden.

Bijdragen aan verbeteringen in de landen van herkomst van in Nederland gebruikte steenkool

Artikel 2.2 - *“De energiebedrijven dragen al dan niet via hun moederbedrijven bij aan verbeteringen in de landen van herkomst van de door de energiebedrijven in Nederland gebruikte steenkool.”*

De energiebedrijven hanteren een gedragscode voor leveranciers met daarin de normen waaraan leveranciers moeten voldoen. Op basis van verschillende bronnen van informatie (waaronder Bettercoal) evalueren de energiebedrijven of hun leveranciers voldoen aan hun code. Wanneer er op basis van feitelijke informatie reden is om aan te nemen dat leveranciers van in Nederland gebruikte steenkool niet voldoen aan de eisen die de energiebedrijven stellen aan de leveranciers, dan zetten de energiebedrijven zich in om de situatie op mijnniveau te verbeteren. Zij zoeken de dialoog op met de leverancier. Dit doen de energiebedrijven via Bettercoal, maar ook via bilateraal contact met de desbetreffende leverancier. In 2015 hebben er gesprekken plaatsgevonden met o.a. Drummond (door RWE) en Glencore (door Vattenfall). Het doel van het contact met de leverancier is om de samenwerking aan te gaan voor de continue verbetering van de situatie op mijnniveau. Dit doen de energiebedrijven onder meer door hen te wijzen op de gedragscode van de energiebedrijven, de OESO-richtlijnen en de UN Global Compact en informatie die zij ontvangen in de dialoog met het maatschappelijk middenveld. Wanneer een leverancier niet bereid is de dialoog aan te gaan, mee te werken aan continue verbetering, of wanneer er onvoldoende verbetering plaats heeft gevonden na een bepaalde tijd, dan wordt de bilaterale relatie voor korte of langere tijd gestopt.

Verantwoording over activiteiten

Artikel 2.3 – *“Jaarlijks leggen de energiebedrijven individueel en openbaar verantwoordelijkheid af van de uitvoering van het onder 2.1 en 2.2 genoemde proces en de consequenties ervan voor hun (inkoop)beleid, bijvoorbeeld in hun jaarverslagen en/of andere communicatie uitingen.”*

De energiebedrijven leggen verantwoording af over de effecten van hun activiteiten met betrekking tot de kolenketen en hun bijdragen tot verbetering in de landen van herkomst van in Nederland gebruikte steenkool door individuele communicatie-uitingen, door dit rapport en door het gezamenlijke rapport vanuit Bettercoal.

In 2015 publiceerde Bettercoal haar eerste Progress Report met daarin informatie over de self- en site-assessments. De resultaten van deze assessments bevatten gevoelige informatie over de bedrijfsprocessen van de leveranciers en zijn daarom niet openbaar. Op langere termijn zal Bettercoal wel gaan rapporteren over gemeenschappelijke problemen van mijnbouwbedrijven per land. Dit is nu niet mogelijk, omdat Bettercoal nog niet voldoende informatie verzameld heeft. Nu al openbaar publiceren kan weerslag hebben op het aantal mijnbouwbedrijven dat aan Bettercoal mee wil werken.

Een belangrijke uitdaging van Bettercoal is het overtuigen van mijnbouwbedrijven om mee te werken aan self- en site-assessments. Dit is in 2015 moeilijker gebleken dan verwacht. Veel tijd is daarom besteed aan het verder bekend maken van de doelstellingen, achtergrond en processen van Bettercoal. Dat dit heeft geholpen blijkt uit het feit dat nu wel een aantal site-assessments op korte termijn zullen worden bevestigd.

Desondanks zullen Bettercoal en haar leden zich nog flink moeten inzetten om de doelstellingen voor het aantal self- en site-assessment voor 2015 te halen. Verder is het streven van de leden van Bettercoal om op termijn meer transparantie te bieden in de bevindingen in de assessments en de daarop volgende verbeterplannen.

Audits bij steenkoolmijnen

Artikel 2.4 – “De energiebedrijven voeren via Bettercoal onafhankelijke audits uit bij steenkoolmijnen, onder andere bij de mijnen waar de leden van Bettercoal hun steenkool betrekken. De uitkomsten van deze audits worden gebruikt om, indien noodzakelijk, verbeterprogramma’s op te stellen voor de steenkoolmijnen. De uitvoering van die verbeterprogramma’s wordt via Bettercoal actief gemonitord.”

Verenigd in Bettercoal hebben de energiebedrijven in 2014 een site-assessment uitgevoerd bij de mijn van Drummond in Colombia. Naar aanleiding van deze site-assessment is een verbeterplan opgesteld waarover Drummond periodiek aan Bettercoal rapporteert. Bettercoal verifieert eind 2015 de acties uit dit verbeterplan in een follow-up site-assessment bij Drummond.

Op dit moment zijn gesprekken gaande met meerdere mijnbouwbedrijven om ook hier site-assessments uit te voeren. Tot september 2015 hebben 15 mijnen een SAQ (Self Assessment Questionnaire) ingevuld. De mijnbouwbedrijven die hier aan hebben meegewerkt (en akkoord zijn gegaan met publicatie van hun naam) zijn veelal de grote leveranciers uit de landen die grotendeels ook relevant zijn voor de steenkolenketen in Nederland:

Name of coal mining company	Name of Holding company	Country where the mine is located	Status in the Assessment Program	When completed
<u>Anglo American Inyosi Coal Zibulo Colliery</u>	Anglo American Plc	South Africa	Self-Assessment Questionnaire completed	April 2014
<u>Drummond Company, Inc, Itochu Corp</u>	Drummond Company, Inc, Itochu Corp	Colombia	Site-Assessment completed Implementing Corrective Action Plan	August 2014 Throughout 2015
<u>Coal & Allied Industries Ltd</u>	Rio Tinto	Australia	Self-Assessment Questionnaire completed	July 2014
<u>Korchakol LLC</u>	Coeclerici Compagnie SA	Russia	Self-Assessment Questionnaire completed	December 2015 (expected)
<u>Kuzbassrazrezugol Coal Company OJSC</u>	Ural Mining and Metallurgical Company	Russia	Self-Assessment Questionnaire completed	April 2015

Name of coal mining company	Name of Holding company	Country where the mine is located	Status in the Assessment Program	When completed
<u>Peabody Energy</u>	Peabody COALTRADE International, Ltd	United States	Self-Assessment Questionnaire completed	March 2015
<u>PT Adaro Indonesia</u>	PT Adaro Indonesia	Indonesia	Self-Assessment Questionnaire completed	September 2014
<u>Taldinskaya Fuel & Energy Company CJSC</u>	YUKAS-Holding Investment Company CJSC	Russia	Self-Assessment Questionnaire completed	March 2015

Deze informatie staat eveneens vermeld op de [website van Bettercoal](#).

Informatieverstrekking over convenant aan steenkolenleveranciers

Artikel 2.5 – “De energiebedrijven informeren de steenkolenleveranciers over de inhoud van het convenant.”

Het convenant is en wordt ter sprake gebracht in de (bilaterale) contacten die de energiebedrijven hebben met de steenkoolleveranciers. Ook de nadrukkelijke oproep om mee te werken aan self- en site-assessments van Bettercoal is en wordt hierin genoemd.

In november 2014 namen de energiebedrijven deel aan de handelsdelegatie naar Colombia. Tijdens dit bezoek is eveneens met steenkoolleveranciers over het convenant gesproken. De energiebedrijven initiëren gesprekken en benutten alle gelegenheden om deel te nemen aan dialogen die, mede door het ministerie van Buitenlandse Zaken, worden georganiseerd met betrekking tot de problematiek in Colombia en de bredere steenkoolketen. Afgelopen jaar waren dat bijvoorbeeld de terugkombijeenkomst over de missie naar Colombia (januari), de conferentie over mijnbouw georganiseerd door Nederland en Colombia (mei) en een expertmeeting over mededinging waarin ook de steenkoolcasus besproken werd bij de SER (juli).

Veel inspanningen zijn er op gericht de toekomstige omstandigheden in en om de kolenmijnen te verbeteren. De betrokken energiebedrijven vinden het van belang om hun invloed aan te wenden om het Colombiaanse verzoeningsproces te versterken en te ondersteunen. Dit hebben de energiebedrijven dan ook gedaan tijdens de handelsmissie, in bilaterale gesprekken van RWE en Nuon met de betrokken mijnbouwbedrijven en door middel van publicaties op de websites van de energiebedrijven. Colombia heeft echter een roerige geschiedenis van gewapend conflict die ook een belangrijke rol speelt. De energiebedrijven stimuleren stakeholders (meer specifiek; de relevante mijnbouwbedrijven in Colombia) deel te nemen aan gesprekken met slachtoffers en andere betrokkenen bij het gewapende conflict.

In de ogen van de energiebedrijven kunnen deze gesprekken het beste door de Colombiaanse overheid geïnitieerd worden. In brede zin zou deze dialoog een positieve bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de regio en de positie van de mijnbouw.

Conform de afspraken in het convenant en het aandeel van Colombia in de Nederlandse steenkoolketen heeft Colombia een belangrijke rol gespeeld in de acties die zijn gezet door de Nederlandse energiebedrijven. De Nederlandse steenkoolketen is echter breder dan Colombia, en de Nederlandse energiebedrijven zetten zich ook in voor verbetering in andere relevante landen zoals de Verenigde Staten, Zuid-Afrika en Rusland.

Publicatie gezamenlijke lijst van alle mijnen of mijnregio's

Artikel 2.6 – “Door een derde onafhankelijke partij wordt op verzoek van en op basis van informatie van de energiebedrijven jaarlijks een gezamenlijke lijst gepubliceerd van alle mijnen of mijnregio's waar zij hun steenkool inkopen. Het betreft de inkoop van steenkool voor de productie van elektriciteit in de Nederlandse elektriciteitscentrales. Deze wordt in het tweede kwartaal gepubliceerd en betreft het gebruik over het voorafgaande jaar. Deze lijst voldoet aan de vereisten van het advies van de ACM, d.d. 28 oktober 2014.”

Artikel 2.7 – “Indien niet mogelijk is om de herkomst te herleiden of te openbaren van een (deel van) de in het voorafgaande jaar gebruikte steenkool zal dit met redenen omkleed worden uitgelegd. Het principe ‘pas toe of leg uit’ (‘comply or explain’) is van toepassing.”

Zoals in het convenant afgesproken, geven de energiebedrijven binnen de strenge mededingingsrechtelijke kaders in Nederland en de EU openheid over de herkomst van steenkolen voor de Nederlandse markt. De inhoud en het ‘format’ van deze rapportage zijn tot stand gekomen op basis van een advies van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) over de juridische mogelijkheden voor het bieden van meer transparantie in de kolenketen.

Prijzen, voorwaarden en volumes worden niet genoemd, maar wel de mijnbouwgebieden of havens waar de steenkolen vandaan komen. De informatie wordt ‘historisch’ (dat wil zeggen niet actueel) en geaggregeerd weergegeven. DNV GL publiceert de informatie als onafhankelijke derde partij in de rapportage over Kolenherkomst in Nederlandse Elektriciteitscentrales. Dit rapport is in het tweede kwartaal van 2015 gepubliceerd op de websites van de betrokken energiebedrijven:

[RWE](#) | [EPZ](#) | [GDF Suez](#) | [E.ON](#) | [Nuon](#)

Verificatie van gegevens gezamenlijke lijst van alle mijnen of mijnregio's

In het rapport geeft DNV GL aan: "Voor de opdrachtgevers is het van belang dat de openbaar gerapporteerde gegevens worden vertrouwd door alle stakeholders. DNV GL heeft daartoe een beperkte verificatie van de aangeleverde gegevens uitgevoerd. Hiervoor is onder andere gebruik gemaakt van de volgende informatie:

- informatie over de aangeleverde vrachten van de bedrijven
- historische informatie over gebruikte kolen bij de Nederlandse kolencentrales
- informatie over samenstelling van kolen in relatie tot de herkomst
- informatie gebruikt voor de rapportages milieujaarverslagen.

Resultaat

De lijst is tot stand gekomen op basis van door de energiebedrijven aangeleverde informatie met verstookte kolensoorten. Bij deze analyse is op het hoogst mogelijk bekende detailniveau gerapporteerd. Dit betekent dat wanneer in de aangeleverde data een bepaalde mijn of regio door de energieproducenten is aangegeven, deze mijn of regio wordt aangehouden. Twee keer is de categorie 'onbekend' gebruikt, omdat geen verdere specifieke informatie was verstrekt. Daarnaast bevatten de geleverde vrachten in enkele gevallen ook zogenaamde 'blends'. Een blend is een mix van kolen afkomstig uit diverse mijnen om de gewenste brandstofsamenstellingen te krijgen, zoals zwavel- en vochtgehalte. Het is voor deze 'blends' niet mogelijk om de exacte mijnen te achterhalen."

Klachten over een vermeende schending van de OESO-richtlijnen

Artikel 2.8 – "Indien er een klacht wordt ingediend over een vermeende schending van de OESO-richtlijnen in een mijn welke is opgenomen in het overzicht genoemd onder 2.6, zijn de energiebedrijven gezamenlijk aanspreekbaar in de geschillenbeslechtsprocedure. In dit kader zullen de energiebedrijven inzicht geven in die zaken die voor de behandeling van een klacht binnen de klachtenprocedure functioneel en noodzakelijk zijn. Deze informatie wordt vertrouwelijk ter beschikking gesteld aan de beheerder van het onder 2.9 te noemen geschillenbeslechtsmechanisme."

Door middel van een onafhankelijk onderzoek is het National Contactpunt (NCP) geïdentificeerd als meest geschikte klachtenmechanisme voor vermeende schendingen van de OESO-richtlijnen in de steenkoolketen (zie artikel 2.9). Op 6 februari 2015 hebben de energiebedrijven gesproken met het NCP over de mogelijkheid om klachten in te dienen die betrekking hebben op de kolenketen. De voorlopige conclusie van het NCP is dat zal worden afgewacht of er een klacht wordt ingediend en dat dan naar bevind van zaken zal worden gehandeld, in lijn met de manier van werken van het NCP.

Er zijn op het moment van het samenstellen van dit rapport geen klachten ingediend bij het NCP over vermeende schendingen van de OESO-richtlijnen waarbij de energieleveranciers worden aangesproken.

Onderzoek naar werking klachtenmechanismen

Artikel 2.9 – “De energiebedrijven hebben een onderzoek laten doen door onafhankelijk adviesbureau BSR naar de werking van bestaande klachtenmechanismen. Hierbij zijn ook relevante stakeholders geconsulteerd. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat het Nationaal Contactpunt voor de OESO-richtlijnen (NCP) het best geschikt is om geschillen over vermeende misstanden bij de mijnen waar de energiebedrijven inkopen te behandelen. Het NCP biedt toegang tot herstel en verhaal. Energiebedrijven bespreken met het NCP hoe de groepsaanspreekbaarheid in de werking van het NCP past.”

In het afgelopen jaar heeft BSR een onderzoek gedaan naar de bestaande klachtenmechanismen. Op basis van een evaluatie van deze klachtenmechanismen en interviews met betrokken stakeholders hebben zij het klachtenmechanisme geïdentificeerd dat het meest geschikt zou zijn voor klachtenafhandeling in de kolenketen en het beoogde gebruik van het klachtenmechanisme. BSR concludeert dat het NCP daarvoor het meest geschikt is.

Artikel 2.10 – “Indien er een klacht wordt ingediend over een vermeende misstand in een mijn welke is opgenomen in het overzicht genoemd onder 2.6, zijn de energiebedrijven gezamenlijk aanspreekbaar in de schillenbeslechtsprocedure. In dit kader zullen de energiebedrijven inzicht geven in die zaken die voor de behandeling van de klacht binnen de klachtenprocedure functioneel en noodzakelijk zijn. Deze informatie wordt vertrouwelijk ter beschikking gesteld aan de beheerder van het onder 2.8 genoemde geschillenbeslechtsmechanisme.”

Redactionele fout

Er is een redactionele fout gemaakt in de opstelling van het convenant. Artikel 2.10 moest worden aangepast en voor artikel 2.9 worden geplaatst. Artikel 2.8 zoals benoemd in het convenant is de aangepaste 2.10, alleen is 2.10 per abuis niet verwijderd.

Rapportage over inspanningen met betrekking tot convenant

Artikel 2.11 – “De energiebedrijven publiceren vanaf 2015 jaarlijks in het derde kwartaal een geaggregeerd overzicht van hun inspanningen met betrekking tot de in dit convenant genoemde activiteiten.”

Dit rapport is kort na het derde kwartaal van 2015 beschikbaar gesteld. Het gezamenlijk rapporteren bleek een langduriger proces dan ingeschat. Dit eerste rapportagejaar leverde echter wel een draaiboek op dat tijdige rapportage in de komende jaren ondersteunt.

Aandacht voor het gehele MVO-beleid

Artikel 2.12 – “De individuele energiebedrijven besteden zelf of in samenwerking met hun moederbedrijf aandacht in hun eigen communicatie uitingen (jaarverslagen, nieuwsbrieven etc.) aan het gehele MVO-beleid in relatie tot de steenkolenketen en de activiteiten van het onderhavige convenant.”

Het MVO-beleid in het algemeen, maar ook de relatie tot de steenkolenketen en het convenant worden door de individuele energiebedrijven (of door de moederbedrijven) onder de aandacht gebracht in eigen communicatie-uitingen. In het hoofdstuk over de individuele inspanningen van de energiebedrijven wordt dit nader benoemd.

Individuele inspanningen energiebedrijven

Individuele inspanningen

RWE

Due diligence

De handelsdivisie van RWE's moederbedrijf, RWE Supply & Trading, koopt over de hele wereld de kolen voor centrales in. Alle zakelijke relaties en bedrijfsactiviteiten van de onderneming vallen onder de RWE-gedragscode. RWE stelt [deze code](#) ter beschikking aan haar zakelijke partners, leveranciers en klanten en dringt erop aan dat deze zich hieraan houden. De RWE-gedragscode is mede gebaseerd op de OESO-richtlijnen. Deze gedragscode is gebaseerd op de UN Guiding Principles en de tien bijbehorende principes

RWE gaat een vergelijking maken van de interne due diligence processen met de OECD Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains of Minerals from Conflict-Affected and High-Risk Areas. Er is een gap analyse gemaakt met betrekking tot deze richtlijnen. In de komende periode onderzoekt RWE hoe actueel deze analyse nu is en onderneemt vervolgstappen om de vergelijking af te ronden.

De Bettercoal Code is bij RWE geïmplementeerd in het inkoopproces. RWE is een van de leidende leden van Bettercoal.

Counterparty Risk Assessment

De partijen waar RWE Supply & Trading zaken mee doet (of partijen waar RWE Supply & Trading zaken mee zou kunnen doen), moeten zich onderwerpen aan een zogenaamde 'Counterparty Risk Assessment'. Met deze partijen worden uitsluitend zaken gedaan, wanneer uit de assessment blijkt dat er geen bezwaren zijn die een zakelijke relatie in de weg zouden staan. De informatie uit deze beoordeling is marktrelevant en dus vertrouwelijk. De zakelijke relaties van RWE met deze partijen worden eveneens vertrouwelijk behandeld.

Checklist

De assessment bestaat uit een uitvoerige checklist, aan de hand waarvan milieubewustzijn, sociaal gedrag en de creditwaardigheid van de zakelijke partner beoordeeld worden. Op deze manier kijkt RWE of de huidige of potentiële zakenpartner zich houdt aan de gedragscode. Verder wordt informatie over de zakelijke partner in de Bettercoal database bekeken en beoordeeld. De situatie wordt dan zo exact mogelijk in kaart gebracht. Vervolgens wordt de ingewonnen informatie regelmatig getoetst.

Aandacht en verantwoording

RWE draagt bij aan de verbetering van de sociale en milieu omstandigheden in de internationale steenkolenketen door bij de inkoop van steenkool de leveranciers te wijzen op de procurement standaarden van RWE en ze daar ook op te bevragen. RWE is betrokken bij diverse internationale initiatieven die er naar streven de werk-, leef- en milieuomstandigheden internationaal te verbeteren, zoals de UN Global Compact.

Ook buiten de reguliere overleggen met overheden en maatschappelijke organisaties brengt RWE de kolenketen ter sprake. RWE wil open en zo transparant mogelijk hun standpunt over steenkool delen met hun stakeholders. Dit gebeurt onder meer in publicaties op de website en in het jaarlijkse Corporate Responsibility rapport.

Met ingang van 2014 publiceert RWE geen eigen MVO-verslag meer, naar aanleiding van verdere integratie van beleid en rapportage. Op de website van moederbedrijf RWE AG staan [jaarverslagen en Corporate Responsibility verslagen](#) van de hele groep, inclusief de verantwoording over de activiteiten in Nederland en België.

RWE heeft in het voorjaar van 2015 alle kolenproducenten een brief gestuurd waarin het belang van Bettercoal werd onderstreept. RWE heeft deze brief mede ondertekend namens EPZ. Als vervolg op het bezoek aan de mijnbouwregio's in Colombia in november 2014, met onder meer een bezoek aan de mijn van Drummond daar, heeft RWE ook in 2015 regelmatig contact met onder meer Drummond om actuele ontwikkelingen te bespreken.

Individuele inspanningen

EPZ

Due diligence

Hoewel EPZ een kleine partij is op een internationale markt, waardoor haar invloed zeer beperkt is, vindt EPZ verbeteringen binnen de toeleveringsketen van kolen belangrijk. EPZ nam om die reden deel aan de Nederlandse Kolendialoog. Dit resulteerde in november 2014 in een convenant tussen vijf energiebedrijven en de overheid over verbeteringen in de steenkolenketen.

EPZ voelt zich verantwoordelijk voor de herkomst van haar brandstoffen. EPZ koopt kolen in via RWE, volgens de gedragscode van RWE die onder Individuele inspanningen RWE in dit rapport beschreven wordt (zie hoofdstuk hiervoor).

EPZ heeft aandacht voor het welzijn van de medewerkers, de milieubelasting en effecten op de samenleving. EPZ verbindt zich aan het Global Compact Initiative (GCI) van de Verenigde Naties. In tien leidende principes ligt in deze verklaring vast hoe bedrijven omgaan met mensenrechten, arbeidsomstandigheden, het milieu en zakelijke integriteit.

Aandacht en verantwoording

EPZ publiceert jaarlijks een verslag waarin eveneens aandacht gegeven wordt aan steenkool.

[Dit verslag](#) is terug te vinden op de website van EPZ.

Individuele inspanningen

NUON

Due diligence

De inkoop van Nuon verloopt via moederbedrijf Vattenfall. Nuon/Vattenfall heeft een gedragscode voor leveranciers die de fundamentele eisen bepaalt op het gebied van mensenrechten en arbeidsomstandigheden, milieu en zakelijke integriteit. Deze gedragscode is gebaseerd op internationale conventies en richtlijnen, waaronder de UN Global Compact die Vattenfall ondertekende als deelnemer in 2008. Nuon/Vattenfall ziet continu toe op de naleving van de gedragscode voor leveranciers en vraagt leveranciers om relevante informatie hierover en voert audits en beoordelingen uit.

Risk Screening Procedure

Specifiek voor de kolenketen heeft Nuon/Vattenfall een speciale risk screening procedure geïmplementeerd. Deze procedure is erop gericht inzicht te krijgen in de prestaties van de kolenleveranciers en zodoende een op feiten gebaseerde beslissing te kunnen maken om kolen te kopen van een leverancier of niet. In deze risk screening wordt gebruikt gemaakt van onafhankelijke onderzoeksbureaus om feitelijke en publieke informatie te verzamelen over de prestaties van de kolenleveranciers op de sociale, milieu- en mensenrechten kwesties. Deze informatie wordt door Nuon/Vattenfall gebruikt om te beoordelen of een leverancier voldoet aan de Nuon/Vattenfall Gedragscode voor leveranciers. Op dit moment vindt de eerste cyclus van de screening plaats van alle leveranciers van kolen naar centrales van Nuon/Vattenfall. Het streven is om deze cyclus jaarlijks te herhalen.

De beoordeling van de kolenleveranciers wordt gedaan door een cross-functionele board. Als de bevindingen aantonen dat een leverancier niet voldoet aan de Gedragscode voor leveranciers, zoals schendingen van de mensenrechten en milieuproblemen, zal Nuon/Vattenfall proberen aan te dringen op verbeteringen bij de leverancier door de dialoog aan het te gaan. Dit doet Nuon/Vattenfall gezamenlijk met andere energiebedrijven via Bettercoal. Daarnaast wordt ook de directe dialoog opgezocht met de mijnbouwbedrijven. Onderdeel van deze directe dialoog zijn ontmoetingen tussen het hoger management en dat van de mijnbouwbedrijven.

De rol van Bettercoal

Via Bettercoal wordt aangestuurd op self-assessments en site-assessments bij de leveranciers. Doel van Nuon/Vattenfall is om onafhankelijke site-assessments te hebben uitgevoerd bij al de leveranciers, omdat een bezoek aan de mijn door een onafhankelijke auditor de meest betrouwbare informatie oplevert. Nuon/Vattenfall zal de resultaten van deze site-assessment gebruiken in de hierboven genoemde risk-screening procedure, waardoor deze invloed hebben op de besluitvorming in het inkoopproces van steenkolen.

Focus op continue verbetering

Als de noodzaak wordt gezien voor verbetering bij leveranciers, dan is de eerste benadering altijd om te kijken of er samengewerkt kan worden met de leveranciers om de situatie te verbeteren.

Nuon/Vattenfall gelooft in de aanpak van samenwerken aan continue verbetering en niet in een strategie van disengagement als startpunt. Desalniettemin kan Nuon/Vattenfall beslissen om de relatie met een mijnbouwbedrijf op te schorten tot de situatie bij de leverancier is verbeterd. Dit kan gedaan worden wanneer een mijnbouwbedrijf geen dialoog wenst aan te gaan, niet bereid is tot continue verbetering of wanneer de situatie niet naar behoren wordt verbeterd. De wereldwijde steenkoolindustrie is een zeer diverse industrie met onderwerpen variërend per land. Een dergelijke beslissing zal daarom altijd worden gemaakt op een case-by-case basis. Tot nu toe is één keer overgegaan tot het opschorten van de relatie met een kolenleverancier.

Aandacht en verantwoording

Vattenfall draagt bij aan de verbetering van de sociale en milieu omstandigheden in de internationale steenkolenketen door de dialoog aan te gaan met de leveranciers. Onderwerp van deze dialoog zijn de Gedragscode voor leveranciers en Bettercoal. Zo heeft Vattenfall in 2015 bijvoorbeeld een brief naar de leveranciers gestuurd met daarin de oproep tot samenwerking met Bettercoal en de deelname aan het assessmentprogramma. Daarnaast is Vattenfall de directe dialoog aangegaan met leveranciers uit landen als Colombia, Rusland en Polen. Onder andere door deze dialogen ziet Bettercoal een groei in het aantal mijnbouwbedrijven dat deel wil nemen aan het Bettercoal Assessment Programma.

Uiteraard onderhoudt Vattenfall ook een dialoog met andere stakeholders zoals NGOs, politiek, ministeries en inhoudelijke experts. Op basis van deze dialoog stemt Vattenfall haar acties af over hoe invulling kan worden gegeven aan de ketenverantwoordelijkheid. Voorbeelden van acties zijn:

- deelname aan de handelsmissie van Minister Ploumen naar Colombia
- de oproep aan Colombiaanse mijnbouwbedrijven om een constructieve bijdrage te leveren aan de verzoeningsdialoog, zowel in Colombia tijdens de Handelsmissie, in geschrifte op de website als tijdens de steenkolenconferentie in mei 2015 in Den Haag
- een gesprek met de CEO van Glencore over 'responsible mining'

een leidende rol opnemen binnen Bettercoal om progressie te versnellen

Net als de andere energiebedrijven presenteert Nuon informatie over MVO en de steenkolenketen in jaarlijkse verslagen. Deze verslagen zijn terug te vinden op de [website](#).

Individuele inspanningen

E.ON

Due diligence

E.ON bezit zelf geen kolenmijnen. De kolen die E.ON gebruikt, worden door E.ON Global Commodities ingekocht. Deels bij mijnbouwbedrijven en deels op de wereldmarkt. E.ON heeft maar in zeer beperkte mate invloed over de gang van zaken in de mijnen, maar dat betekent niet zij geen deel hebben in het wegnemen van de zorgen en het rechtzetten van eventuele misstanden. E.ON stond aan de wieg van Bettercoal en zet zich sinds de oprichting van deze organisatie in internationaal verband in voor verbetering van de steenkolenketen.

E.ON voerde in het afgelopen jaar een vergelijking uit van hun interne due diligence processen met de OECD Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains of Minerals from Conflict-Affected and High-Risk Areas. De uitkomsten van deze vergelijking zijn positief. Ook is er een proces gaande om de Bettercoal Code volledig te implementeren in de inkoopcontracten en het inkoopproces.

De OESO-richtlijnen zijn opgenomen in de Code of conduct van E.ON.

Het aanpakken van inkooprisico's

Op de [website van E.ON SE](#) wordt duidelijk uitgelegd hoe in de verschillende fases wordt omgegaan met de inkooprisico's.

Aandacht en verantwoording

E.ON is al meerdere jaren in gesprek met niet-gouvernementele organisaties (NGO's) over de omstandigheden in en rondom kolenmijnen wereldwijd. Daarnaast zoekt E.ON actief de dialoog op met stakeholders. Deze waardevolle gesprekken geven E.ON een beter zicht op wat er in het veld speelt en dragen bij de verkenning van mogelijkheden van verschillende projecten.

In mei 2015 is vanuit E.ON Global Commodities een brief gestuurd aan alle kolenproducenten waarin het belang van Bettercoal ondubbelzinnig werd onderstreept.

E.ON publiceert jaarlijks [een MVO-verslag](#) waarin eveneens over steenkool gesproken wordt. Dit verslag is op de [website](#) van E.ON terug te vinden.

In 2014 won E.ON de Kristalprijs met het MVO-verslag, als snelste stijger in de transparantiebenchmark. Deze prijs is een initiatief van het ministerie van Economische Zaken (EZ) samen met de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants. Door te meten hoe transparant bedrijven verslag doen van hun inzet voor mens en milieu en de uitkomsten daarvan te publiceren, stimuleert EZ bedrijven maatschappelijk verantwoord te ondernemen. In een jaar tijd is E.ON maar liefst gestegen van plaats 171 naar plaats 36. Daarmee is E.ON nu het meest transparante energiebedrijf van Nederland.

Nieuwsitems in relatie tot E.ON en de kolenketen worden op de website geplaatst. Ook de eigen medewerkers worden via nieuwsitems op het intranet betrokken bij het kolendossier.

Individuele inspanningen

GDF SUEZ

Due diligence

GDF SUEZ en haar moederbedrijf ENGIE volgen een eigen due diligence proces waarin de principes van de UN Global Compact zijn geïmplementeerd. De OESO-richtlijnen zijn vertaald naar en ingebed in de inkoopvoorwaarden van ENGIE. Additioneel implementeert ENGIE op dit moment de principes van Bettercoal in haar inkoopprocedures. Naar verwachting is dit proces eind 2015 gereed. ENGIE behoort tot de oprichters van Bettercoal.

Voor het aangaan van een zakelijke relatie voert ENGIE een assessment uit, gebaseerd op het KYC principe; know your customer. Dit houdt in dat ENGIE voor het aangaan van een zakenrelatie met een leverancier controles uitvoert op onder meer sociaal, financieel en milieuvlak.

Alle leveranciers van ENGIE hebben in 2015 een brief van ENGIE ontvangen waarin aandacht wordt gevraagd voor BetterCoal. In de brief worden leveranciers opgeroepen om mee te werken aan het programma van Bettercoal.

Aandacht en verantwoording

ENGIE is lid van de UN Global Compact en publiceert sinds 2010 jaarlijks een voortgangsrapportage. De meest recente rapportage is [hier](#) te vinden. In bilaterale contacten wijst ENGIE zakenrelaties op het belang van de UN Guiding Principles en het handelen naar deze principes.

ENGIE heeft in het voorjaar van 2015 een brief aan alle kolenproducenten gestuurd waarin het belang van Bettercoal werd onderstreept.

ENGIE is continu in gesprek met NGO's, ministeries, politiek en andere relevante stakeholders teneinde de coal supply chain verder te verbeteren. Op basis van onder meer intensief overleg met haar wereldwijde stakeholders heeft ENGIE een zogenaamde 'materiality matrix' opgezet. Deze matrix bevat voor de korte-, middellange-, en lange termijn prioriteiten op het gebied van milieu-, sociale, maatschappelijke, economische, financiële en bestuurlijke problemen. Deze matrix, die periodiek wordt bijgesteld na consultatie van stakeholders, is leidend voor het wereldwijde CSR-beleid van ENGIE.

Inspanningen overheid

Inspanningen overheid ter verbetering van de steenkolenketen

Problematiek in de steenkolenketen

De problematiek in de steenkolenketen is breed en beperkt zich niet tot Colombia. De focus ligt echter wel op Colombia, aangezien een behoorlijk aandeel van de Nederlandse import van kolen uit Colombia afkomstig is. De herkomst van steenkool die wordt gebruikt voor opwekking van elektriciteit met Nederlandse kolencentrales wisselt jaarlijks en lag voor Colombia in de afgelopen jaren tussen de 25 en 45 procent van de totale import.

Overheden aanspreken op verantwoordelijkheden in de steenkolenketen

Artikel 4.1 - "De overheid zal andere overheden in de landen van herkomst van de door de energiebedrijven gebruikte steenkool in Nederland, aanspreken op hun verantwoordelijkheden in de steenkolenketen."

Bezoek aan Colombia

Van 23 tot en met 25 november 2014 bezocht minister Ploumen Colombia. De minister is met verschillende actoren in de steenkolenketen in Colombia in gesprek gegaan om te zien hoe invulling kan worden gegeven aan het Convenant ten aanzien van de verbeteringen in de steenkolenketen.

De belangrijkste doelen van het bezoek waren de goede economische betrekkingen te onderstrepen, een nieuwe impuls te geven aan de handelsrelatie met Colombia en, samen met de CEO's van Nederlandse energiebedrijven en NGO's, kennis te nemen van de situatie in de steenkolenketen. De minister heeft, samen met verschillende Nederlandse belanghebbenden, een bezoek gebracht aan de mijnbouwregio in het departement Cesar, waar het grootste deel van de door Nederland geïmporteerde Colombiaanse steenkool wordt gedolven. Op uitnodiging van mijnbouwbedrijf Drummond bezocht de Nederlandse delegatie een van hun mijnen. Andere onderdelen van het bezoek aan de mijnregio waren gesprekken met omwonenden, lokale autoriteiten en vakbonden.

Voorafgaand aan het bezoek aan de mijnregio werd een seminar over maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) in de steenkolenketen georganiseerd. Ook sprak de delegatie met slachtoffers van het gewapend conflict, afkomstig uit de mijnbouwregio.

Resultaten en follow-up

Het bezoek aan de mijnregio was nuttig. De diverse gesprekken stemden de minister voorzichtig positief over de mogelijkheden voor een dialoog tussen mijnbouwbedrijven, lokale gemeenschappen, slachtoffers van het gewapend conflict en maatschappelijke organisaties over de problemen bij steenkoolmijnen in Colombia. Wederzijds vertrouwen om tot een dialoog te komen dient echter nog verder te verbeteren. Daarbij zal de aandacht op de toekomst gericht moeten zijn, echter zonder het verleden te veronachtzamen. De minister heeft daarbij ondersteuning vanuit Nederland aangeboden. Als Colombia dit wenst, kan Nederland helpen bij het tot stand brengen van een dialoog tussen de mijnbedrijven en de slachtoffers van het gewapend conflict.

Memorandum of Understanding

Tijdens de missie besprak minister Ploumen met haar Colombiaanse collega, viceminister voor Mijnen Ulloa Cruz, de optie van het afsluiten van een Memorandum of Understanding (MoU). Onder artikel 4.7 komt dit MoU verder ter sprake.

Andere landen van herkomst van de door de energiebedrijven gebruikte steenkool in Nederland zijn niet bezocht sinds het tekenen van het convenant.

Behoefte aan samenwerking

Door snelle economische ontwikkeling is Colombia een middeninkomensland geworden. De Colombiaanse overheid investeert fors in fysieke en sociale infrastructuur en kan daarbij Nederlandse kennis en kunde goed gebruiken, bijvoorbeeld op het gebied van water, agro-food en maritieme logistiek. Nederland heeft de bilaterale samenwerking daarom geïntensiveerd en zet de eerder ingezette verschuiving van een hulp- naar een handelsrelatie voort.

Voluntary Principles on Security and Human Rights (VP's)

Artikel 4.2 – “De overheid stimuleert andere landen waar veiligheidsrisico's zijn in de mijnbouwsector bekend te worden met de VP's en spoort hen aan lid te worden. Daarnaast ondersteunt de overheid bestaande leden van de VP's, zoals Colombia, bij de toepassing van die principes.”

Kazachstan

In november 2014 leidde Henk Kamp, minister van Economische Zaken een economische missie naar Kazachstan met circa 20 bedrijven uit de olie, gas en maritieme sector. De arbeidsomstandigheden in de olie- en gasector geven in Kazachstan redenen voor zorg. Minister Kamp besprak de VP's met de minister president van Kazachstan.

Bettercoal

Artikel 4.3 - “De overheid ondersteunt de energiebedrijven bij de ontwikkeling van Bettercoal en zal het initiatief actief onder de aandacht brengen bij andere overheden en overige relevante stakeholders en hen wijzen op het belang van een Europese en collectieve aanpak.”

In publieke uitingen toont de overheid zich voorstander van Bettercoal, zonder de kritische houding te verliezen op de ontwikkelpunten van het initiatief, zoals meer transparantie. Er is regelmatig overleg tussen het ministerie van Buitenlandse Zaken en het bestuur van Bettercoal waarbij knelpunten besproken worden en overlegd wordt of en hoe de overheid kan bijdragen om deze knelpunten weg te werken. Het ministerie heeft ook input geleverd aan het [Progress Report](#) van Bettercoal (zie pagina 8 van dit Progress Report).

Waar passend noemt Nederland Bettercoal als voorbeeld van een collectieve aanpak die - via identificatie van problemen door middel van audits - bijdraagt aan verbetering van de situatie ter plaatse. In contacten met andere stakeholders stimuleert Nederland deelname aan Bettercoal, zoals op 27 juli 2015 in gesprek met mijnbouwbedrijf Cerrejon en in diverse contactmomenten met de Duitse energieproducent EnBW. Het ministerie heeft de Zwitserse overheid eveneens met Bettercoal in contact gebracht.

De vermelding van Bettercoal in het eerder genoemde MoU met Colombia biedt de Nederlandse overheid de mogelijkheid Bettercoal op te brengen in gesprekken met de Colombiaanse regering.

Europese samenwerking

Artikel 4.4 - “De overheid zal de Europese samenwerking in de steenkolenketen expliciet agenderen tijdens het Nederlands voorzitterschap van de EU, in de eerste helft van 2016.”

Dit voortgangsrapport informeert over de periode november 2014 tot augustus 2015. Deze activiteit is geagendeerd voor de eerste helft van 2016.

Nationaal Contactpunt voor de OESO-richtlijnen

Artikel 4.5 - “De overheid maakt het mogelijk dat het NCP voldoende capaciteit heeft voor het behandelen van meldingen van vermeende misstanden in de steenkolenketen zoals beschreven in artikel 2.8.”

De capaciteit van het NCP is op orde. Er is nog geen melding geweest van vermeende misstanden in de steenkolenketen.

Verbeteren van de omstandigheden in de Colombiaanse steenkolenketen

Artikel 4.6 - *“Het Ministerie van Buitenlandse Zaken financiert een scoping missie in Colombia, waarin wordt onderzocht op welke manier de Nederlandse overheid zou kunnen bijdragen aan het verbeteren van de omstandigheden in de Colombiaanse steenkolenketen.”*

Dit onderzoek heeft reeds plaatsgevonden. De conclusie is dat interventies door de Nederlandse overheid op sociale, milieu- en arbeidsuitdagingen in de mijnbouwgebieden haalbaar en wenselijk zijn. [Het rapport](#) is gepubliceerd op 1 oktober 2014 op de website van de rijksoverheid.

Artikel 4.7 - *“Het Ministerie van Buitenlandse Zaken ondersteunt programma’s ter verbetering van de situatie in en om de steenkolenmijnen in Colombia en de implementatie van de Colombiaanse Law on Victims and Land Restitution. De overheid verkent mogelijkheden om een dialoog op gang te brengen tussen slachtoffers van het gewapend conflict en de Colombiaanse private sector en is bereid deze dialoog te ondersteunen.”*

In het op 6 mei 2015 ondertekende MoU tussen Colombia en de Nederlandse overheid zijn de volgende gebieden voor samenwerking vastgelegd:

1. Maatschappelijk verantwoord ondernemen in de mijnbouwsector, inclusief implementatie van MVO-standaarden en initiatieven op het gebied van mensenrechten transparantie.
2. Technische samenwerking en kennisuitwisseling over praktische zaken als watermanagement, verzameling van betrouwbare data en bemiddeling bij mijnbouw gerelateerde conflicten.

Het Institute of Human Rights and Business (IHRB) voert momenteel met financiële steun van Nederland, Noorwegen en UPME (het Colombiaanse mijnbouwagentschap) een onafhankelijk onderzoek uit waarmee de maatschappelijke risico's verbonden aan mijnbouwactiviteiten in kaart worden gebracht. De resultaten worden in 2016 verwacht. Met de uitkomsten kunnen mijnbouwbedrijven aan de slag om misstanden te voorkomen.

Bezoek van Colombia aan Nederland

Op 6 mei 2015 tekenden viceminister Ulloa en minister Ploumen niet alleen het MoU, zij organiseerden ook een conferentie over een verantwoorde steenkolenketen. Alle belanghebbenden in de keten waren vertegenwoordigd: energiebedrijven, mijnbouwbedrijven, havens en overslagbedrijven, investeerders, NGO's en internationale organisaties. De aanwezigheid van Guillermo Rivera, mensenrechtenadviseur van de Colombiaanse president, tijdens de conferentie werd erg positief gevonden. Colombia gaf aan vooruit te willen kijken en de ambitie te hebben mondiaal een voorbeeld te zijn op het gebied van verantwoorde mijnbouw.

Genoegdoening voor slachtoffers Colombiaanse mijnbouwsector

Voor Colombia is de slachtofferproblematiek een prioriteit in het vredesproces. Omdat Nederland steenkool inkoop uit Cesar, is het begrijpelijk dat we aandacht hebben voor de slachtoffers van het gewapende conflict in deze regio. Nederland draagt graag bij aan onafhankelijk onderzoek naar de slachtoffers van het gewapend conflict in deze regio en de randvoorwaarden voor een dialoog dat kan bijdragen aan verzoening. De UNHCHR (het VN-mensenrechtenkantoor in Bogota), de Colombiaanse autoriteiten en Nederland zijn nog in gesprek over de uitvoering van zo'n 'verkenning' van de slachtofferproblematiek in Cesar.

Afkortingen

ACM	Autoriteit Consument en Markt
BBO	Bureau Beleidsbeïnvloeding Ontwikkelingssamenwerking
CSR	Corporate Social Responsibility
EITI	Extractive Industries Transparency Initiative
GCI	Global Compact Initiative
IHRB	Institute for Human Rights and Business
MoU	Memorandum of Understanding
NCP	Nationaal Contactpunt
NGO	Niet-gouvernementele organisatie
OECD	Organisation for Economic Cooperation and Development
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
RMI	Responsible Mining Index
SAQ	Self assessment questionnaire
UNGP	UN Guiding Principles for Business & Human rights
UNHCHR	United Nations office of the High Commissioner for Human Rights
UPME	Unidad de Planeación Minero Energética
VP's	Voluntary Principles on Security and Human Rights

Verwijzingen

BETTERCOAL

- [Bettercoal code](#)
- [Progress report](#)

CONVENANT TEN AANZIEN VAN DE VERBETERINGEN IN DE STEENKOLENKETEN

- [Convenant](#)
- [Actiepunten energiebedrijven](#)
- [Actiepunten overheid](#)
- [BSR Rapport](#) (Grievance Mechanisms in the Dutch Hard Coal Supply Chain)

ORGANISATION FOR ECONOMIC COOPERATION AND DEVELOPMENT (OECD)

of Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)

- [OECD Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains of Minerals from Conflict-Affected and High-Risk Areas](#)

UNITED NATION GLOBAL COMPACT

- [UN Guiding Principles for Business & Human rights \(UNGPR\)](#)